

Qui serà qui a Itàlia

Beppe Severgnini

Massimo d'Alema passarà el 1999 sobre una muntanya russa perquè el seu nou govern ha reunit els demòcrates d'esquerra (els antics comunistes), els impenitents comunistes, els diversos i enèrgics antics democristians, els sorprenents tecnòcrates, els verds fragmentats i els socialistes. Aconseguiran posar-se d'acord? Resoldran alguns dels problemes que han causat tantes dificultats a Itàlia durant anys?

El senyor d'Alema —que no ha estat elegit mai en les urnes, però que va heretar el seu càrrec quan Romano Prodi es va suïcidat políticament (no va calcular bé els vots necessaris per aprovar el pressupost), està ansiós per demostrar la seua capacitat, que no és minsa. S'organitzarà la feina al seu gust, tot i que la reforma electoral és vital per reduir el nombre de partits i crear coalicions més estables. També és necessària una major privatització per aconseguir millors empreses i competitivitat al mercat. El problema de l'atur —el 12% aproximadament, tot i que a les zones amb criminalitat i probesa del sud arriba fins el doble— s'ha d'afrontar i a tot el país s'ha d'alleugerir la burocràcia i s'ha de controlar la immigració.

D'Alema descobrirà que molts grups de pressió poderosos intentaran impedir-li que desenvolupe cadascun dels punts del seu programa. Els seus aliats al govern, per exemple, s'oposaran a tota reforma electoral que els pose en perill de perdre poder. Els comunistes intentaran aconseguir una absurda setmana laboral de 35 hores i s'oposaran a tota privatització, incloent-hi la d'Enel, el monopoli estatal d'electricitat. Els bancs, les grans empreses i el Ministeri de Finances intentaran controlar totes les empreses públiques privatitzades (tal i com han fet amb Telecom Italia, amb conseqüències desastroses). Els funcionaris s'oposaran a les reformes de les pensions i de les prestacions socials i els defensors del medi ambient aturaran la construcció de carreteres molt necessàries (l'Autostrada del Sole, la principal via que uneix Bolonya i Florència esdevindrà un embussament constant). Els benintencionats, però poc realistes grups de pressió cristians, intentaran assegurar-se que no es facen efectives lleis d'immigració massa dures.

Al mes de maig està previst que s'incrementarà encara més la confusió política quan s'haja d'elegir un nou president de

la República al Parlament per substituir Oscar Luigi Scalfaro per un període de set anys. Les seues funcions són bàsicament testimonials, però també té poders importants (l'únic que pot dissoldre el parlament és el president). El principal candidat a ocupar el Quirinal —la residència oficial del president— és Carlo Azeglio Ciampi, un antic banquer i ex-primer ministre i actual ministre de Finances, molt respectat al país perquè ha aconseguit que Itàlia forme part de la Unió Monetària Europea. Entre les joves promeses,

Oscar Luigi Scalfaro (esquerra) i Massimo d'Alema: uns arriben i uns altres se'n van.

Nilde Jotti, una *grande dame* dels demòcrates d'esquerra, i Nicola Mancino, la presidenta del Senat. Una possibilitat, si el parlament aprova l'elecció directa per part dels ciutadans del president de l'estat, seria que Luigi Scalfaro continue provisionalment com a cap de l'estat (una solució que de segur que li faria feliç).

Només hagen elegit el president, els italians votaran el 13 de juny els europarlamentaris. Aquesta votació serà el primer test per al govern del senyor D'Alema i serà important també per a l'oposició. Silvio Berlusconi, el magnat fundador de Forza Italia i líder del Pol de la Llibertat de centre dreta invertirà molts esforços en aquesta contesa. Si té èxit és poc probable que deixi el seu lloc de líder de l'oposició i cal esperar més atacs dels magistrats, que els últims anys l'han condemnat en tres ocasions per suborn i frau a Hisenda.

Hi haurà també una tercera elecció, però es tractarà d'un assumpte intern entre els caps de govern europeus dels quals sortirà un nou president de la Comissió Europea. Els italians creuen que

tenen possibilitats d'aconseguir-ho. Després de dos europeus del nord (Jacques Delors i Jacques Santer), potser aquesta vegada li tocarà a un europeu del sud. Ja hi ha holandesos, espanyols i francesos que ocupen càrrecs importants a Europa, però no n'hi ha cap d'italià. Un candidat amb possibilitats és Romano Prodi, que estaria encantat de deixar Itàlia i d'ocupar un càrrec europeu perquè té molts amics que són primers ministres. Tanmateix, és fonamental que D'Alema i Lamberto Dini (el ministre d'Afers Estrangers) li donen el seu suport incondicional, i potser no serà així.

El 1999 es produirà previsiblement un gran debat sobre l'amnistia encara que l'opinió pública ha pressionat molt contra els intents de trobar una solució a l'embolic judicial de la Tangentopoli —una sèrie d'escàndols de corrupció que es van descobrir el 1992—. Tot i això l'atmosfera de perdó cristià associada a l'any 2000 i la pressió més terrenal exercida per Berlusconi (que pot oferir els seus vots crucials al nou president) poden fer realitat, abans que acabe l'any, l'amnistia per a aquells que no hagen comès delictes greus i estiguen disposats a deixar les seues funcions públiques. El lent sistema judicial italià no pot ocupar-se de centenars de judicis que acabarien prescrivint i, per tant, anul·lats.

L'altra paraula clau del 1999 serà "Mezzogiorno", la part pobra del sud del país, que ha estat el gran problema d'Itàlia des de la seua unificació el 1861. El govern italià s'ha gastat bilions de lires en projectes inútils, però està convençut que les petites i mitjanes empreses que han convertit el nord d'Itàlia en una de les zones més riques d'Europa es poden reproduir al sud de Roma.

Tres personatges faran projectes per promoure aquest desenvolupament: el primer és Umberto Bossi, el vel·leïtós líder de la Lliga Nord separatista, que creu que el nord, i no el sud, és qui necessita ajuda perquè està ofegant-se pel culpa del mal govern central. El segon és Antonio di Pietro, abans fiscal i actualment senador populista amb un fidel grup de seguidors de la classe mitjana, i el tercer és Francesco Cossiga, l'inconformista antic president i amb qualitats de rei. El 1998, quan va deixar el centredreta i es passà al centreesquerra, va catapultar el senyor D'Alema a la presidència del govern, però el 1999 exigirà un preu pel seu suport.

EL
MÓN
EL
1999

Massimo d'Alema descobrirà que molts grups de pressió intentaran impedir que desenvolupe cadascun dels punts del seu programa.